તથા દરેક [illegible] ના મોટાં કાર્તકી પંચાંગ મોટા રોજમેળ

શ્રી.

નવીન

ઉત્તમ ગાયનસંગ્રહ.

(જેની અંદર પ્રખ્યાત ઉમદા લગભગ ૬૦ ગાયનો છે.)

છપાવનાર.

દલસુખભાઇ હીરાચંદચોકશીબુકસેલર.નડીઆદ.

પ્રથમઆવૃતીપ્રત૧૦૦૦

સંવત.૧૯૫૯સન૧૯૦૩

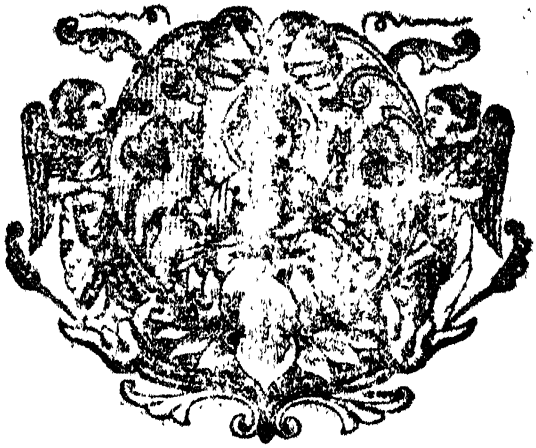
કીંમત. રૂ.૦—૨—૦

નડીયાદ.

'સત્યસાગર પ્રેસ.'

ઓળીયાં ગરબાં તથા ઉપયોગી વિગેરે પુસ્તકો મળશે.

ઊત્તમ ગાયન સંગ્રહ!

૧

શાન્તી શાન્તી શાન્તી ભ્રાન્તી ભાગો અજબ કાન્તી.
મતી ગતી દે સરસ્વતી શુભ મતી દે જગપતી,
ઓમકાર શબ્દસાર—કોટી બ્રહ્માંડ તત્વસાર.
વિજય નાટકોમાં સાર—જય જય કરો હે મોરાર.
ઊગારી લ્યો ઊદ્ધારી નર્મદા નારણધારી.
શંકર-નાના નારણ નામી ઘટ ઘટ વ્યાપક અંતરયામી. શાન્તી.

૨ (કાફી ગરબી તાલ લાવણી.)

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી ચાંદીરે શોભે રજની સુંદરશી આજ
હેતે રમીએ સંગાથે સહીયર આપણરે
સહીયર કંકણો સોનાનાં કરે ધર્યાંરે
માંહા જડીયા છે નીલમ મણી નંગ—હેતે

સાખી.

મળીઆં આજે આપણ ધરી સોળ શણગાર.

ઉર કંકણુ સુડી ચમક ચંદ્ર નેત્ર એકતાર.
હીરા રત્નથી જડીત ઉર હાર છેરે
મોતી ગુચ્છા લલકે છે બાજુ બંધ—હેતે.

સાખી.

અંબોડા ફુલે જડયા શર શાયે હીગુળ.
કાંબા કુમ કુમ ચાંદલા મુક્તા માળા ઉર.
આરશ પારશ મણી જડેલા આંક છેરે
તેમાં રમતાં વસતાં હરખે નણુદલવીર—હેતે.

સાખી.

પેર્યાં ઝાંઝર પ્રીતથી ઝણુણુ કરે ઝણકાર.
ફુરીએ સહચર ફુદડી આ રજની મોઝાર
તેતો આપે છે શી સુંદર સુગંધ—હેતે.

સાખી.

કથા સીયલની સાંભળી પ્રીતમ ઉપર પ્રેમ
વધ્યો સખી વીરહી થઇ મળે ત્વરાથી કેમ
પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અંહીરે——હેતે.

૩ (કલ્યાણ તાલ લાવણી.)

હરે આ શી થઇ મારી કરમની. છે ગતી ન્યારી—હરે.

સાખી.

રમતાં રાજ મોહેલમાં વસતા સુખ મોઝાર.
સેવામાં હાજર હતાં દાસી દાસ હજાર.
ભોગવતી આજ લાચારી, પડયો વનમાં હું આજરી—

સાખી.

ફુલ સહીયા પણુ જેહને—કરણુ લાગતા સેજ

સુતી છે પથ્થર તણી ધરતી ઉપર એજ
મહારાજની કુંમારી, દુઃખી છે બેન મુજ પ્યારી—દયા.

સાખી.

તરસ્યાં ભુખ્યાં તે અમે હેતા પણ વળી અંન.
ટળવળીએ આ વન વીશે ભુખ્યાં વીણ બોનડ !.
પીતા મળતું નથી વારી, શું કેમ ધીર ધરૂ ભારી—દયા.

૪

મારીરંગીલી દરજણ. રંગીલાદરજણ, તુંતો શુ ભરજે બોટારે. મારી.
નથી દુનીઆમાં તારો જોટો, મારી.
આવું ખવાડું રંગમાં રગાડું, માર નથી તેના તોટારે મારી.
તાણું તુંબુને પરાણું પરણો. રાયા હું શાહુકાર મોટારે. મારી.

૫

કીસીકા દીલ દુખાના બેહતર હમે કાયકુ વીયે
સુરાસે દીલ મીલાના વોહી હમને કાન કીયે. કીસીકા.
સબ્જી ચલેગા—ન કોઇબી રહેગા.
મીટ્ટીમેં સબ મીટ્ટી મીલેગા.
સંસારમાંહી સુખ દુઃખ તો સરખાં માની લઇયે. કીસીકા.

૬ (નીકળ પાપી અહીંથી.)

શીતાજી સુરવીર પ્યારા ભારત તત્પર થા તૈયાર.
હીમ્મત ધારી. કર તૈયારી. જલ્દી તું આવાર.
ગૌદજીન્દ કેરી રક્ષા માટે શત્રુને સંહાર—શીવાજી.
મારૂં કાર. અહીં આવાર. યવન ભુવન ઉખેડી નાંખું
આની તળથી બહાર—શીવાજી.

૭ (ઝંઝોટી રાગ ત્રીતાલ.)

થયા છોરે પતી તેજ પ્યારી તન છેર હશી વશી આજે.
છેલ છબીલા, રૂડા રંગીલા, રાજ પ્રખ્યાત.
જોયા ભાગે, અનુરાગે, ચીત્ત લાગે, કેમ ત્યાગે,
પ્રભુ તે વખતે તન મન તમને અર્પ્યું થઇ રાજી—થયા.
કૃષ્ણ કૃપાએ તમોજ મળીયાં, દીલમાં જે આશ ચાહય
નોતું નક્કી, નોતું વક્કી, નોશા , વીખી લખી,
પ્રીયા ઉત્તમ તન બની ઠની દેવ સુંદરી પદમણી મળી આજે—થયા.
મેહેલ જતાં તે દી તરછોડી, ન મુકું હાથ
ચાલો આવું, મન ભાવું, , કેમ ના આવું.
હવે હાજર છું તન મન , જેમ પ્રેમ છાજે—થયા.

૮ ( )

શું નટવરે વસંત થૈ થૈ નાચી, નાચી રહયો જગ નચાવી રહયો—શું.

સાખી.

કોયલ મધુર ગોરલી બના, છેડે નટવર કાન,
વીરહ ઘેલી ગોપી ઘણું, તજી નીકળી અભીમાન.
રશીઆ વીનાની બીની બાળાઓ બાવરી વેણું વસંત ચીત
વીંધી ગયો, જગ વીંધાઇ ગયો.—શું નટવરે.

સાખી.

શીતળ સુખકર પવનની, લહેર ઝુમે ચોપાસ,
જાણું રાધાકૃષ્ણજી, રાસ રમે છે ખાસ.
વીધ વીધ પંખીનાં વેણુ, ઘુઘરી ધમકેરે,
માંહી માંહી મેનાના નાદ, ઝાંઝર ઝમકેરે,

સાખી.

નવ પલ્લવ વાઘો ધરી, પચરંગી શીર પાઘ

ફાગ લાગ સાધી રમે, મોહનરાજ મહા ભાગ્ય,
લહેરી લલનાથી રમેછે લાડમાં, પ્રીતી ગુલાબ જગ છાઇ ગયો.
છાઇ ગયો, જગ છાઇ ગયો—શું નટવરે.

૯ (અંબુજે કરણ ભય હરણ.)

નમો. (૩) તમને હે સાર્વેશ્વરી:
સુખ કરી દુઃખ હરી માત ઇશ્વરી.
વીજયા (૩) આપો માત માહરી,
ચરણ શરણ મેરા નીત ક્લેશ તારી.
હરી કૃષ્ણ હું માનુ રાખો તાપ ત્રીવીધના,
કામ ક્રોધ ને નીવર એજ પ્રાર્થના—નમો.

૧૦ (ગરબો.)

ગીયા નગરમાં રાજથી હમારા, સોધું હું ક્યાં પ્રાણ પ્યારા,
મોંઘા મણીધર મોહન મારા, સોધું હું ક્યાં પ્રાણ પ્યારા.

સાખી.

ધરણી પીરેવહ ધર્મીની સોળ કરી અસ્વાર.
જાગેલી મનમાનતી, સ્નેહ વારી તલવાર.
આવો રસીક માગ આંગણે.
પધારો પ્યારા પીયુજી બારણે.
બેઠેલી ટાંકડા, જોઇને વાટડી, સુખ સલુણા સાહેબા,
બાળા બોધેલી, પ્રેમે પીધેલી, ઘેલી જોબનના તાનમાં-ક્યાં.

૧૧

આને રમાડરે આને રમાડ. હાંરે રાંડ નાથથી આને રમાડ.
હેરો સે એનો મારા હેકનો. ખવરાવજે એને કોપરૂ ને ખાંડ—
ખજૂર હેક આવહે બજારથી મારા. આને

તારે મુંવા ઊં નહીં રમાડું (૨) તારે ગમે તેમ મુજને બાંધ
તને હું રમાડું (૨) પણ મુર્ખી તું ધાંટા ના પાડ. આને
વા વા, વા વા, તીઆરે મઝા બઉ થઇ, મેર રાંડ ધુવલી કંકાસન
માંડ—આને

૧૨ (કાફી ગરબી તાલ દીપચંદી.)

પાણી ભરવા હું ગઇતીરે સાહેલીની સંગે,
આડા આવીને ઉભારે કુવરજી રંગરંગે.

સાખી.

જળ ભરવા સરવે ગયાં, એ વાડી મોઝાર.
થઇ ઉભા દરવાન તે, બંને રાજકુમાર.
રોકી રાખી સાસુજીરે, અમો સઉ પનીઆરી.
નામ પુછીને મારૂંરે—કીધી ઠઠ્ઠા ભારી.

સાખી.

શરમાઇ ઉભાં રહયાં—શું આમ અબળા તંતર.
વીન વાણી સુણી નહીં—દેખાડી નીજ તોર.
હઠથી અમે તો હાર્યાંરે—આખર એક સાહેલા.
નામ દીધુંજ મારૂંરે—ત્યારે દીધાં મેલી.

૧૩ (દક્ષણી લાવણી.)

નાથ નવ કરો વાત ઘર જવાનીરે, વીરહે લાય નહીં વેઠાય,
નહી જવાય, લાગુ પાય, દાસી છું સદાનીરે. નાથ.
પ્રેમનો ઝરો તક મળી પીવાનીરે, સ્વામીસંગ, રમવારંગ,
આ પ્રસંગ, છે ઉમંગ, જાય છે જુવાનીરે— નાથ.
ફીકર પરહરો મારૂં વચન માનીરે, જાઊં ધામ, લઇને દામ,
કરીને કામ, આવું આમ, શું પછી કેવાનીરે, નાથ.
ધીરજ મન ધરો તજી દઇ દીવાનીરે, મોહઆણુ, પકડી પ્રાણુ.

જીનચંદ્ર વાણુ, હારે વાણુ, વખત પહોંચવાનીરે, માઢ.

૧૪ (ગરબો.)

ગાજે ગગન ગરરર, ગગન ગરરર, થાયછે વીજળીયો ઝરરર.
વરસે વરસાદ ઝરમર. વરસાદ ઝરમર, પ્રેમીવીના ચીત ચરરર-ગાજે.
બીધી બાળા હાય અરરર, પતી પાસે જાય સરરર,—ગાજે.

સાખી.

હરીયાળી ભોમી દીસેં, હરાયળું વળી વન;
હરીયાળાં સંજ્ઞગમાં,
સખા વીરહે થાયેછે અનંગરે, સાહેલી મદન પીડા કોનેકહીયે,
બાળા રહીયે મનમાં મુંઝાઇરે, સાહેલી મદન પીડાકોનેકહીયે.

સાખી.

સરીતા સરરર નાસતી, સાગર પ્રીતમ પાસ;
મોર મયુરીને મળે,
ચટપટ લાગેરે આવે સખી ભોગી ભેટવારે,
અંબાજી મહેર જો કરે, કુંવારી કોડે કરગરે.
જાગ્યો મદનમાં મહાવીર, થઇએ અંબાજી અમે થરરર,
થઇએ અરરર, અરે અરરર,—ગાજે ગગન.

૧૫ (માઢ.)

બીરા વેશ્યાના યારી, બેઠા અટારી, પેલા તમારા પ્રાંણ.
બની જાગ્યો મદાચારી, પ્રાણુથી પ્યારી, ભાબી અમારી. પેલા.
કામસેના એ વેસ્યા છે વસમી, જો જો ન થાયે જાણ.
જાણસે તો ઝેર આપશે, રાંડ ઝાઝુ કરશે રોકાણુ.
હસ્તમાંધારી, વારીનાઝારી, બેઠા અટારી, પેલા.

૧૬ [ભેરવી તાલ ત્રીતાલ.]

સજ્જનન શોહે સાંવરીઆ સામ.
પ્યારે પ્યારે નેનાપે વારી વારી જાઉં. સનન
એકતો ડારે પીયા મુખડેપે આંચલ દુજે દીપાવે ઉગલી આરામ.
તીજે ભેરે મોરી છતીયાંપે ચુટકી, ક્યા જાદુડારે ગુજરી શામ—સ.
તાક જમાવે મોરા જીયા લોભાવે, નયનુ કોડારે પતંગી આરામ.
જાઓ હેડોજી મોરી બઈયાં નમારોરે, છોડો હમારી ડગરી આરામ—સ.

૧૭ [આઠ તાલ લાવણી.]

ડરમાં તું દીલ સાથ છોકરા, ડરમાં તું દીલ સાથ.
તુંને કોઈ ન મારે લાત છોકરા ડરમાં તું દીલ સાથ.
તુંને સંભાળું, પ્રીતથી પાળું, ચાલ તુંને મારો મેહેલ દેખાડું.
ઘરેણાં વસ્ત્ર સારાં સારાં કાઢું ચાલ તું જો મારા મેહેલનાં ચીત્રો.
રમકડાં રૂડાં ન્યારા ચીત્રો ચાલ્યો આવ બીમાં હું બેઠો છું.
મારા કેવા છે કંકણ હાથ જોજે મારા કેવાછે કંકણ હાથ. છોકરા.

૧૮ [ગરબો તાલ દીપચંદી.]

મહોલે પધારો મહરાજ મણીધર મહોલે પધારો.
વહાલા પધારો વ્રજરાજ મણીધર મહોલે પધારો.

સાખી.

કરી રાખી છે એકઠી ઘણા દીવસની ગોઠ.
રાજ મલેતો કોજીએ આવી રહી મારે હોઠ. મણીધર.

સાખી.

હું પણુ દાસી બાવલી બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ,
જોબન લહેર જાય છે માણોને મારા રાજ. મણીધર.

સાખી.

હું સરખી બહુ આપને મારે તો એકજ આપ.

રેહેવાતુ નથી રાજવીજ કોને કહું પરીતાપ. મણીધરે.

આમ્રા.

સેજ સમારી [illegible] આનંદ ઉર ન [illegible].

પ્રાણજીવન [illegible] તનસોસ તમારે પાય. મણી.

સાખી.

પ્રીતમદાસ [illegible] રાજરાજ કુમાર.

ઘણા દીવસની [illegible] પ્રાણ આધાર. મણીધર.

[૧૯] [[illegible]]

[illegible] અંતરના [illegible] સાહેબ કોયા [illegible].

[illegible] સાથ [illegible], જેવી પતીવ્રતા નારી [illegible].

[illegible] પ્રપંચ કરકે, [illegible] ન [illegible], ખુદા.

[illegible] આયા, [illegible] ખુદા.

[illegible] પકડા, [illegible] ખુદા.

(૨૦) ([illegible])

નીરખી [illegible].

સીંહ [illegible] ગભરાવે છે.

કેમ બોલે છો [illegible] આવી કાયરની વાણી.

આપની મતી કદાપી આવી નહોતી જાણી.

ઉરે લાગે છે હાય થવા બેહો હાની કેમ.

(૨૧) (કાફી તાલ લાવણી)

બેહાશું રે આંહી (એવાર) [illegible] મુકી સુંદર રંગ મહેલ બેહા.

તરૂણ વયમાં આપ દીસોછો છે કાયા સુકુમાર.

કામ તણા અવતાર. બેહા.

સુરૂ આપના અનેક સુખસે બીરાજી પુરમાં હરખ્યા કેરા હાર. બેહા.

રીઓ તેમે રંગ મેહેલછે ઘણી દાસીઓ હાર મન માનો શુંગાર.
ઉઠો ઉઠો ને બહુ આતુર છો ગ્રહો હેતથી હાથ કરો શું ગ્રાહી-
વાર. એકા.

૨૨ (તાલ દીપચંદી)

કોઇ દુધ લ્યો દીલરંગી, સોળીના શાણા ઉમંગી, હો કોઇ દુધ.

સાખી.

કેકી પીએ કસુંબલો, ગાંજો પીએ અપુઠ,
કાર દીવાના પીવે, શાણા પીએ દુધ. કોઇ દુધ લ્યો દીલરંગ.

સાખી.

એક અગી રસ દેવનો, બીજો રસ છે પ્રેમ.
ત્રીજો રસ ગોરસ ભલો, પીએ કાયા હેમ. કોઇ દુધ લ્યો.

સાખી.

ગોરી ગમારી ગાયનાં, ગોરાં મારાં દુધ.
હું પણ ગોરી ગોરડી, ગોરૂં દીલછે શુધ. કોઇ દુધ લ્યો.

સાખી.

હેમ કટોરા હાથમાં, માલા અમૃતમાર.
ચતુર હોય તે ચંતવે, ગુણ ન જાણે ગમાર. કોઇ દુધ.

૨૩

આશુ કેમ વાગીરે (એનાર)
પગ દેતાં આ મંદીરમાં થયાં માનશુકન મુનેરે આશું.
હરી સાંઈ કરજો મારી સુધરે મારો આ સંસાર
આ પ્રીતમથી પ્રીત મારી જામો જગત આધાર
બાંનુ પાય લાગીરે, આશું.

૨૪ (પાલુ તાલ ત્રીતાલ)

જાહે કલન્દર અનઅન ફીરકર અન્દર લેકર આતેહે
તાલી બજાના નીરદીન પલકીન અંદર કો બતલાતેહે
તુને આકર ક્યું દીખાએ મોહે અંદરકો બતલાતેહે
બોલે બાલે મનકો નમાએ તોરા મેલ
કનયાનોને કેસે પાયા હઅેવાનુકા મેલ ઙુને.

૨૫ (ઝીંઝોટી તાલ ત્રીતાલ)

બતાદે સખી કોન ગલી ગયો શામ.
કોન ગલી ગયો શામ. બતાદે.
ગોકુળ ઢુંડી બીંદ્રાબન ઢુંઢી.
ઢુંડી ફીરા નંદગામ. બતાદે.

૨૬

રસીલી રીસાતીવા, સલુણી સમઝજા,
પ્રીતી રસ પ્યારી મને પા, પા, પા,
જાઓ જાઓ છોરે જાઓ, મને શું સતાવો જાઓ,
કુંવારીને જપે જાઓ, જાઓ, જાઓ જાઓ, જાઓ,
નટખટ નરનું નામ મુકો, જ્યાં ત્યાં ગેસે વહેને વહેને
તનમન ધનનું તારૂણી હું આ, કહુંછું ભગવત સોગન લઇને.
જાઓ, જાઓ, જાઓ, લટપટ અહીં ન સુણાવો
પંખી બેઠું બાગ, જોઈ શુભ લાગ, માગા મારે હાક,
પ્રંખી કેવું હીણુ ભાગ્ય. જો જો પંખીનું ભાગ્ય, રસીલી.

૨૭ (સીહાનો કનરો તાલ દીપચંદી)

તારૂણી તુજથી નથીરે જુદાઇ શશીવદની સુખપામુ હું બાંદી તા.
વદને મનોહર તારૂ લલીતા સોરભ અંગજ ઘન સુખદાઈ. તારૂણી.
મધુરી વીકમ રહીત અતી વીભ્રમ નારખા પ્રીયા જુવુ સર્વે કાંઇ. તા.

અણુસેંસાક ત્યાગી તુજનેરે ચાહુ તુજવણુ મુજક્ષણુ કલ્પ સમ...

૧૮ (ગરબો)

ચાલ્ય સખી ચાલ્ય સખી ચાલ્ય જો, ચાલ્ય ચાલ્ય જોવાને ચંદ્રમા.
જોને પ્રેમી ઘેલી ભુમીના દીદાર, જોને ડોલે સૃષ્ટી આનંદમાં. ચાલ્ય.

સાખી

ધન્યધરા સુંદરી તને, ચતુર ચંદ્ર તુજ કાન્ત,
શાન્તી પાઠ પઢાવતો, સાર્વાને એકાન્ત.
ધરણી પડી પતને પાય, શીક્ષા શીરે ધરેરે.
શુશીયલ ગોરી પતી ગુણગાય, શાન્તી ચાતે સમરેરે.
ધરોને એન ધરતા માતાનું કહ્યું કાન,
પ્રીતથી કરા સંસાર સુધારસ પાન.

સાખી

ચંદ્ર ગુણે ચીડાઈને, તારાનાં મુખશામ.
સદગુણી સુણ બાળીને, રમે દુષ્ટના રામ.
સખો જેને પતાનું માન, તેના ગાંધર્વ ગાએ ગાન.
પામે હેતો સમાન સનમાન, રમે રામા રસીક દેઇ તાન.

સાખી

ધરણી નારસમ સુદર્શાઓ, સેવે સ્વામી પા.
ચતુર ચંદ્રસમ પ્રેમી મળે, જ્યાં જ્યાં ત્યાં ફિચરાય. ધરણી.

૨૯ (મન સમજ કર હરના)

સમજ મન કર્મ કરી લે ભાઇ, કાયા આ કાલજરી કરમાઇ.
રામ ગયા રાવણુ ગયો, ને ગયા કૃષ્ણ ને કંસ.
આગ વીરગતી કાન બન્યો જ્યાં, કઠણ કાળનો દંશ. સમજ.
સ્વારથનો સંસાર મુદ, માયામાં રહે શું મોહી.

કાળ ઝપાટ ઝપાટસે, રહીશ રાંકડા રોઇ. સમજ.
માત ભ્રાત ભગની, કોઇના સાથે જાય.
પાપ પુન્ય એ પ્રભુ દરબારે, ત્રાજવા માંહી તોળાય. સમજ.

૩૦ (લાવણી)

મુજ ઉપર ગુજરી પીતા પાદશાહ જાણી
હું હવે ગુણીકા નથી, હાડાની રાણી— ટેક.
એથે નથી દીઠું મુજ મુખ વાત છે સીધી
હઠ કરી એટલીવાર—વાતમાં લીધી— મુજ.
આવ્યા છે, હાડો જ્યારથી આપની પાસે
હું જપ તપ કરતી નાર રહી ઉદાસે— મુજ.
એકદમ રાજાજી આવી ઉઘાડી બારી
મને કહ્યું તારે માટે મુજ શીર જાએ મુજ.
ધીક ધીક અબળાની જાત પ્રાણ ખોવાએ મુજ.
મેં નથી દીધો પગ બહાર બુંદી કોટાથી
હું થઇ નાયકા નાર આરોપ ખોટાથી મુજ
કરી કસોટી મુજ ભગવાન તમારી દ્રષ્ટે
મુજ લજ્યા રાખી નાથ પહોંચાડી કષ્ટે મુજ
જો રાખી શરમ હું નાવત આપ ભુવનમાં
મુજ પતી તણી રહી જાત મનની મનમાં મુજ.

૩૧ (કાલીંગડો તાલ દાદરો)

મદન પડયો કેડે (૨) ઘણો ગભરાઇરે. મદન.
મનહસ્તી મસ્તીમાં આવ્યો માવત અંકુશ કાંઇરે. મદન.
કોકવીચાક્ષણ વાણુ વીહ્વલ હું મુજ મન ગાંડી ગણાઇરે. મ.
જો સ્વપને સંજોગ બને તો પોઢું પલંગની માંહીરે. મદન

પણ પતીવીણ નીંદ્રા ન આવે કાલજ્વરમાં થાય કોઈ કોઈરે, મ

૩૨ (પાનર આળી)

લટકાળા લટકે આવોરે, પાયે પડું છું, વીર વંદે સહુ છું. લટકાળા.

સાખી

વીમળ કમળ દ્દગમાં રૂડાં શીર ફિદર પરજોર.

તે શરષરના હંસલો, મારે મારી ખોડ

ઝટપર તું તટપર બેશી ચલણું તું ચારો,

મુક્તાફળ અમર કમળ દેડાણુ, લટકાળા.

સાખી

કુંભસ્થળ કુંજરતણો, ખીલો મારે જોર

કંચુકી મમ ફાટશે, કોણ ઉતારે તોર

માવત વંદ અંકુશ ગ્રહીને થાને તું વેહેલાને

મુટ્ટીથી મારી કર ન ઢીલા લટકાળા.

૩૩ (મહોલે પધારો)

મારો પાવન કરીઓ પલંગ પ્યારા પ્રાણનાથ પધારી.

રમ્યા રસીક રસીકાથી રંગ પ્યારા પ્રાણનાથ પધારી.

આજ ઉપજી શીતળતા અંગ પ્યારા.

પ્રેમ હીંચોળે હીંચીઆ સ્વામી દાસી સાથ

મન માન્યુ સુખ માણીઉં હેતે વાલી ગલામાં હાથ પ્યારા.

ચંદન તરૂ મીત હસતમે હું વડાલા થઇ વેલ

ભ્રષી પામી વગગમાં સાને હશે લડી રસથી સીચેલ પ્યારા.

સરદરતુ સોહામણી પુરણચંદ્ર પ્રકાશ

મન પવનની લેરમાં વાલા વીલાસીઓ વીવીધ વીલાસ પ્યારા.

આનતહપુરમાં એકલા છાના રાખું છેલ

કોક કલાને કેળવી રમી રસીક કેલ રંગરેલ પ્યારા.

તન મન ધન અરપણ કરી રંજન થઇ દીન રાત.
કેશવલાલ અરજી હજુરમાં પ્રભુ અવર પુરણ આત તાત. પ્યારા.

૩૪ (આશાગોડી)

કામની છે બહુ કપટી, જગતમાં કામની છે બહુ કપટી ટેક.
કારણે સીધું આવીને જળ દેખી, નહીં ... ... લાગી. જગત.
વગર બોલાવે બાર ન બહેને, આવ બોલે બહુ દગડી. જગત.
આંખોની વળી પોટલો બાંધે, ... ના કરે વખત. જગત.
ઘુંઘટ આડ વળી આગ લગાવે, બોલે ... ... જગત.

૩૫

નથી પ્રેમ વેચાતો આ ... હાટે ને ઘાટે ટેક.
લાખ તણા નાણે નહીં લાગે, પ્રેમ ... પરવાળજો.
સ્વારથ કાજ કીધા કોડ નહીં પ્રીત મોતી માગજો.
પ્રેમ રતન ક્યાં પાડે ઝગતા, ઓછા ... રસાળ આગા.
પરમ બહુ પ્રેમાળ આગા. નથી પ્રેમ.
રસીક હૃદયથી રસીક હૃદયને બેઠાડો ભગવાનજો;
કોમળ હૃદય સરળ સંગમ પ્રેમ રતનની ખાણજો,
રાજા નહીં શું રસીક હૃદયના, મહથી મહાવીકરાળ રાજા.
ધુતારા ઘાતાળ રાજા. નથી પ્રેમ.

૩૬ (આડ)

તારૂં અંતર ઓછા ભાવ હસા તારી નીંદ્રા ના ગઇ
નેણમાં ... જરૂર ... જેમ કપુર
ભગવાન ભજ ભાવથી હંસા શું આટે છે ધુણરે. તારી.
અજ્ઞાન ગયું થોડી રહી ચેતન ... ચેત
કાળ ઉભો ... તારૂં ... આયુષ ક્ષણે. તારી.

૩૭ (જીહલો કહારે લાલ ચીનાલ)

મારા ભાગ્ય તણા નહીં પાર મળતા થવી મારા પ્યારી.
રાજ્ય કેરો થાઇસ માલીક લાખોનો સરદાર
શાને સીરપર મારા ભાનો દઉ હું શું તાર મારા ભાગ્ય.
માતપીતા બક બક કરતાં આકરા [illegible] ભેદ
કીસમત મારૂ ક્યાંથી જાણે જનમી [illegible] દેહ મારા ભાગ્ય.
જાણે જતાં ને હાકું માણુ મારો [illegible] દરબાર
આધીન થઇ સઉ હાથ જોડસે [illegible] મારા ભાગ્ય.

૩૮

અરે શું માનવનો અભીમાન. [illegible] જશેરે,
ખરે જેમ પીંપળ ઉપર પાન [illegible] ખરી જશેરે.
પલકમાં ખરી જશેરે, માટીમ [illegible] જશેરે [illegible]
ઘડી જીવતરમાં ઘડીએક સુ[illegible] નથી
મુઢ મમતમાં મુરખ તોયે મરતારે [illegible] નથી
ભુલે પામર નર નાદાન પલકમાં
કાયા કલેવર કારમુ છે ગંદકીના ગાડો
સમજુજન સમજી જઇ અભીમાનને તજુસાડવો
અભીમાનથી ફણીધરને નહીં દુધ પ[illegible]ને પેવાડવો
રાવણ મરીએ અભીમાનથી લીધો [illegible] કંઈ લાડવો અરે,

૩૯ (આનંદ)

મુને સાય કરશે મોરારીરે વારે ચડશે [illegible] વરધનધારી.
અદલ્યા ઉગારી મીરાંબાઇ તારી, એ [illegible] કરીશ નહીંમારી મુને
મંજારી બચ્ચાંને બળતાં ઉગારી, મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્રને તારી
દ્રૌપદીનાં ચીર પુર્યાં, થશે તે [illegible]કારી, મુને

૪૦ (લાવણી)

મન મૈલ મીટે, તન તેજ બડે, દે રંગ ભંગકા લોટા.
સૌ રોગ ટળે, સૌ સોગ જલે, કરે ભંગ અંગકો મોટા.
જગ તારજમેં. આ જાર રમે, નવ હાથ બડેજી છોટા,
તન સાફ, મન સાફ, હો સાફ. આદમી ખોટા. મન
લે કંદ દુધમેં ઘોળા, તો ભંગ બના અન મોલા.
ફરપાર ભંગકા ગોલા, હરમાન બોલ બંમ ભોલા.
ઉઠ ભોર નહાકે ગંગ, ચહાસે ભંગ જમાલે રંગ,
નીરાસે ઢંગ, દેખાદે જંગ કુંડી સોટા. મન.

૪૧ (ગયો કયાં તજી મુને હીસ જાન)

ગાતી મધુરાં ગીત કોયલડી ગાતી મધુરાં ગીત
પીયુસંગ બાંધી પ્રીત કોયલડી ગાતી મધુરાં ગીત
સુંદર વનમાં ટહુટહુ કરતી પીયુસંગ રમતી રંગ કોયલડી ગા.

સાખી

પીયુ પીયુ સમરતી પીયુને મળવા ખાન્ત
પીયુ વીનાની રઝળતી પીયુથી રમવા રીત કોયલડી ગા.

સાખી

ટહુ ટહુ કરી પોકારતી પીયુથી બાંધી પ્યાર.
નાથ વીનાની એ અબળા રમવા રસીક રંગ કોયલડી.

૪૨ (ગરબો તાલ હોય)

વટ સાવીતરી આજ—પુરણ કરીએરે
લઇ કુમકુમ અક્ષત હાથ—ફળનો ધરીએરે
છે પવીત્ર વસ્ત્રો બેન—આપણે અંગેરે
કરો પુજન વડનું આજ—સર્બેયર સંગેરે

વીધીઆ વ્રત તણીરે સાંચવો તમો
તોનો મંગળ તમારૂં થાયરે આયુષ પ્યારા પતીનુંરે વધારશો
સાસ્ત્ર વીસે સુંદરતાશી એની લખો
તેથી તમારૂં રૂડુ થાયરે આયુષ
કંકણુ કરાંશે ચમકે તમારા અંબોડા શીરપર શોભેછે સારા
એ સૌ રેસે રૂપાળા વ્રતની વીધી સંભાળો
ઝાંઝરનો ઝમકારો તમારો લટકો મટકો ને ચટકો તમારો
ખટકો હોય જો પ્યારો વ્રતની વીધી સંભાળો

૪૩ [ક્ષત્રી કલંક]

અરે આવા ગાંડયા—ક્ષત્રી બચે કામ
ક્ષત્રીમાં સુંરે આવી ખુંટચુરે
ધીક ધીક નીત કરોછો હરામ ક્ષત્રી
ધીક તુરકના ખાઈ જગો અન ક્ષત્રી
ધીક બેઠી દઈ રહો છો પ્રસન્ન ક્ષત્રી
અરે કહાં ગઈ તમ સમસેર ક્ષત્રી
ધીક તુરકડા કરે માથે કેર ક્ષત્રી

૪૪ [કાલીંગડા તાલ ઠુમરી]

સખયાંરે રોકોન મોરી ડગરીઆં કાલીકાલી જુલફુપે છીના તરસે સખયાંરે
તક તક મારે નજરીયાં હો મોરે સૈયાં-
તેલ લગાસે ફુલ લગાસે ઓર સુશાંલેકી ટોપીઆં હોગોરે સૈયા સખયાંરે
મુસનમ.નકે.બોતી ભરાકે મોકુ રખાહે કહરીઆં સખયાંરે રોકોન
મોરી ડગરીઆં

૪૫ (દક્ષણી લાવણી તાલ દાદરો)

કાન્ત કેમ થસે નાથ હજુએ ના આવ્યારે

ધડતી ઢાળ જોતી હાળ
અબ અગ્ની સુગળ જાળમાં નફી ફસાયારે કાન્ત
ક્ષત્રી ગલ્ની લખ્યો પત્ર પ્રીતથી મેરે
સુણને કરાગુદેશ શરણ ધર્મ ચરણ કસ્ટ હરણ પરાક્રમી ગવાયારે કાન્ત—
ચોતરફ બળે દાહ અગ્ની લાગ્યોરે
વેરી ગાબાગ દીનમાં તાપ દુખ અમાપ પુરવ પાપ બાવીએ
ભગાવ્યોરે કાન્ત

૪૬ (આઠ તાલ દાદરો)

બાલમ બેગે આજોરે મોરા જોબન બીત્યો જાય બાલમ

સાખી

પ્રીતમકું પતીઆં લીખુ ઊપર લીખુ દો સલામ
ઊસ દીનસે તુમ બીછડ ગએ સોરી પ્યારી નીંદ હરામ મારો

સાખી

સાજન ગએ પર દેશવા સુની પડીમોરી સેજ
મનકી મનમે રેગઇ આસ રહીનહીસેજ મારો
સજન એસા કીજીએરે ઢાલ સરીખા હોય
સુખમાંતો પીછા ફીરેરે—— દુખમાં આગુ હોય મારો

સાખી

સજન એેસા કીજીએરે જેસા આરકા બાલ
કટે કટાએ ફીર કટેરે તોએ છોડે ન બાલ

સાખી

સજન સજન ગએ જપુરી સજન કે મન ઓર
પ્રીતમ છોડી પર રાઝવેરે એક મીત્ર હોડોરરે
મારો જોબન બીત્યો જાય બાહીલા બેગે આજોરે

૪૭ (બનજારા)

આ પત્ર વાંચજો પ્યારા તમે ખબરજ લેજો મારા — ૧૨
સંગીતંગ વીમલા દાસી——છુ તમ દરસનની પ્યાસી
છું રાઠોડ પુત્રી પ્યારા — તમે
મુગલોથી કાગળ આવ્યો, મુજ પીતાને ઘણું ડરાવ્યો.
તેથી કરે વીચાર નઠારા — તમે.
હે રાજન તમને વરીશું મુગલોથી નથી ડરી હું
સત્ય કરજો બોલ હમારા — તમે.
જેમ રૂક્ષમણીએ પણ લીધું તેમ મે પણ અહીંઆં કીધું
હે કાન્ત ફક્ત છો મારા — તમે.
નીરધીર પરથવીને દેખું કોઇ માઇ પુત્ર નવ પેખુ
એકરાણા વરશો ન્યારા — તમે.
ક્ષત્રીનું તેજ સઉ વામ્યું આગસ્તાંગત સઘળે પામ્યું
એક તમે છો પ્રાણ હમારા — તમે.

૪૮ [આવો કુમ કુમને પગલે]

આનંદ ઓઘ ઉભરાયે,
આજે ઉરની માંહે,
મળ્યા પ્રીતમ ચતુર સુ જાણે,
હા બાળા, છો દીલ જાને,
તમને જાણું કૃષ્ણ કૃપાળુ,
ઓ બાળા છો માયાળુ.
સફળ થયો અવતારે,
પામી રસીક ભરથારે. — આનંદ.

૪૯ [કાફી હોરી તાલ દીપચંદી)

બ્રીજમે ધુરી હોરી મચાઇ.
બાજત તાલ મ્રદંગ ઝાંઝર ઔર મંજીરા સેનાઇ
બરસત અબીર ફુગ ફુગ કેસર સબ બ્રીજ રહીહે સોભાઇ
માનો આતી છેલ છાઈ   બ્રીજમે.
ઇતગે આઇ સુ ઘર રાધીકા ઉતસે કુંવર કન્હાઈ
તીલ બીસ ફાગ પરસપર ખેલે શોભા બરની ન જાઇ
સુ ઘર ઘર બાજત બધાઇ   બ્રીજમે.
છીન લીનીહે મુરલી પીતાંબર સીરપે સુંદર ઓરાઇ
બીંદી ભાલ ઓર નેન બીચ કાજલ નથ બેસર પેનાએ
માનો નાર બનાઇ   બ્રીજમે.

૫૦ (આઠ તાલ તીતાલ)

ગુલાબી મધુ પાજો મારા લાલ
મારા રંગભીના મહરાજ
મારા રસીક છબીલા રાજ   ગુલાબી.

સાખી

કામની કેરા કંથડોરે જોબનીઆનું જોર
રસીઆનો રસ પ્રાણુછેરે મીઠો મધુનો તોર   ગુલાબી.

સાખી

એક બુંદ બદન હરેરે પ્યાલો હરે સૈ પાપ
સીસો સ્વરગનો સાથીડોરે આપે આનંદ અમાપ   ગુલાબી.

૫૧

બોલો બોલો અબે માની જ્રે. આપ્યો દીચરો ને બાયડી દે.
હવે એવું જવાન રૂપ દે. જોઇ આવે દરજણો બે.   બોલો.

ઘેર ઢોલ વગડાવું સરણાઇ. વર ઘોડે ચઢે દલશાભાઇ.
જાને તેડું સઉ પીતરાઇ. અંબામાની માની છે બતાઇ.
બોલો અંબે માની જે એ એ એ ગાંમ ગધેડે ચઢયું (૩)બોલો.

પર (જોગીઓ આસા તાલ દાદરો)

પ્યારા ભાઈ વધાવુંરે.
સુંદર છુટાં ફુલડાં વેરી હરખે આપી માન.
પ્રભુ દયા દાન આપ્યું કાપ્યુ પાપીનું ગુમાન. પ્યારા.
આનંદાવુરે આનંદાવુરે. સુંદર.

પ૩

મમ ચતુર શીરોમણી ભ્રાત વીદેશથી વેહેલા આવજો
મને ભાઇ પત્ર પઠાવજો, મને પ્યારા પત્ર પઠાવજો
મને વારા પત્ર પઠાવજો, મમ.
ત્યાં કરી ભલાં શુભકાજ, વીજયી ડંકો વગડાવજો
ધારી ક્ષત્રી ધર્મ ભરપુર, સુજશ સંગે લાવજો મમ.

પ૪ (જોગીઓ આશાવરી તાલ દીપચંદી)

કુણ પુરૂપ ઘર નારી શાધુ કુણ પુરૂપ ઘર નારી
બમનકે ઘર નાતીરે પોતી શાધુકે ઘર ચેલી સાધુ
સુશરો અમારો એશી બરસકો સાસુ બાલ કુમારી સાધુ
પરણો હમારોગેસોરે ઝુલે ગોદમેં ઝુલનહારી સાધુ.

પપ

આજનો હકન ફળ્યા હકન ફળ્યા
જાણે પરભુ મળ્યા પરભુ મળ્યા
થોડા પૈહાનો લાબહી કરહું
આપહસ જેવી બાયડી પૈણુહું

ઉપડો, ઉપડો, ઉપડો, આજતો.
અંબામાતા એક દીકરો આપજે
બાપા કહી જખ મારી બોલાવજે
જાણે હું મારો બેટો, ને હું તારો બાપો
કહે કે બાપા હેંડો
બાપા હેંડો
ઉપડો, ઉપડો, ઉપડો, આજતો.

૫૬

આહા જો ને મારૂં કામ, છે સ્વદેશી મારૂં નામ
અંગાગમાં ચતુર [illegible] તેની આગે દાગ
આહા [illegible] આગે દાગ (૨) આહા.
[illegible] ગુમાવે સાન
[illegible] મારૂં કર્યું માન
[illegible] મારૂં કર્યું માન (૨) આહા.

૫૭ ([illegible])

જોયું હો બાવાની જમાત, કરે હાલી શી ઠગાઈ;
ટીલાં ટપકાં તાણી પોટાં, ગોટી ઘાલી માળા
નાગી રાંડના કેશ હરે છે, ચટક મટકતા ચાળા જોયું.
ચાંદા [illegible] ચેલાઓને, ત્યારથી સોંપી દીધા
ગૌ પુત્રનું કાસળ કાઢી, પટપટ પોળી લીધી જોયું.
ગોટાને જો મોદક માગીયા, તો ખાંગી ખાધા
રસોઈ બીજે દીન કરવાની, ભોજ્યા લીધી બાધા જોયું.
ત્રણ હાથનું ટીપણું પોથી, ખભે કોથળી લીધી
નવરી રાંડો બેઠા હોય ત્યાં, આસન માંડી કીધી જોયું.

અને મકર ને શુકર, કુકર, વેઠીથી ગણીવાળે
ઉતર, મુતર, ખુબ ભરીને, હોકે મોઢે ચાલે — નહીં.

૫૮ (ઝાક)

મીઠી પ્રીતીની પ્યાલી, હાથમાં ઝાલી,
બાથમાં ઘાલી, નાથને પાજોરે. — ટેક.
પ્રીતમ જ્યારે પ્રેમદા ઉભી સોદા કાજ,
સોદાગર શાણીઓના લેવાવી છે લાજ — મીઠી
સાખ બધ શોધી ભરે, આ ઠેકાણે દાગ;
એજ સામા બગુચક તણો સ્વપને ન ઉજે એ સાચરે મીઠી.

૫૯

ધન્ય એડવર્ડરાજ, જયસદા થજો.
પુત્ર પરીવાર સાથ, સુખ પામજો. — ધન્ય.
અચળરાજ, હેમરાજ, ભુવનમાં રજો. — ધન્ય.
તુજ રોગ, ઉદ્દોગ, શત્રુઓ જજો. — ધન્ય.
સુર્ય ચંદ્ર તણે નામ, રાજ્ય તુજ ઉજો. — ધન્ય.

૬૦ (નમુ પદે, ગોરજાપતીને)

શરણે છીએ પ્રભુ તુજ અમે.
ચરણે કૃપા કરી લ્યોને તમે — શરણે.
લેખણથી ન લખાય, ગણીતથી ન ગણાય.
એવા તુજ મહીમાનો પાર ન પમાય કદમે. શરણે.
બીજુ શું વખાણું, હું તારી ગતી.
અતી કળાનો પાર ન પામું રતી.
પાર પામવા ઘણા દેહ દમે. — શરણે

સમાપ્ત.